

ВІДГУК

**офіційного опонента - доктора юридичних наук, професора,
Лебези Євгена Олександровича на дисертаційну роботу – на дисертацію
Чепіжко Анастасії Анатоліївни на тему «Адміністративні послуги МВС у
сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи», подану на здобуття
наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право», за
спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі державотворчого процесу одним із пріоритетних напрямів адміністративної реформи в Україні слід вважати діяльність щодо вдосконалення надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи. Серед правоохоронних органів, що надають адміністративні послуги у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, найбільш вагоме місце, зважаючи на широкий спектр функцій та повноважень, посідають органи Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади, діяльність якого координується Міністерством внутрішніх справ України.

Особливої актуальності набрало дане питання в дозвільній системі відповідно до ліцензування об'єктів в даній сфері з погіршенням безпекової ситуації на території України та введенням дії правового режиму воєнного стану по всій території України. Тому наразі дане питання має концептуальну важливість в змісту дозвільної системи, а й безпеки населення та держави.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна. Аналіз змісту дисертації свідчить про самостійність і цілісність проведеного дослідження, його актуальність і високий науковий рівень, теоретичне і практичне значення.

Дисертація характеризується системним підходом до предмета дослідження. Визначені в роботі задачі дослідження відповідають його

загальній меті, яка полягає у тому, щоб на основі аналізу наявних наукових підходів, національного та міжнародного законодавства і практики його застосування визначити сутність, зміст, особливості та перспективи розвитку адміністративно-правового забезпечення діяльності з надання сервісних послуг МВС України у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, розробленні пропозицій щодо підвищення їх якості та порядку надання, з урахуванням міжнародних стандартів. Структура роботи повністю відповідає меті і задачам дослідження, дозволяє послідовно проаналізувати всі існуючі проблеми.

Високий ступінь наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження, що в концентрованому вигляді знайшли відображення у сформульованих здобувачем наукових положеннях, висновках і рекомендаціях, забезпечено методологічним і теоретичним обґрунтуванням його вихідних положень; застосуванням комплексу наукових методів, адекватних об'єкту, предмету, меті і задачам дослідження; використанням сучасних досягнень юридичної науки та широкої джерельної бази дослідження; здійсненням апробації основних концептуальних ідей і положень дослідження. Вдалий вибір методів дослідження, аналіз наукової літератури, нормативно-правових актів та узагальнення отриманої інформації з метою дослідження адміністративних послуг, що надаються в системі МВС України, а саме у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Автором здійснено аналіз достатньої кількості доробок із теорії держави і права, публічного управління й адміністративно-правової науки вітчизняних вчених, здійснено аналіз судової практики, а також проаналізовано практику зарубіжних країн стосовно адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Емпіричну базу дослідження становлять узагальнення практичної діяльності МВС України, політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали, а також дані Головного сервісного центру МВС

України за період із 2019 до 2022 років. Соціологічне дослідження проведене серед представників працівників Національної поліції, ДБР, пересічних громадян в період 2022 року. Статистичні дані надали можливість глибокого дослідити тему дослідження.

Варто відмітити, що всі розділи дисертації побудовані за принципом пропорційності та характеризуються єдністю змісту, в результаті чого автору вдалося виконати поставлені завдання та надати обґрунтовані висновки, пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення наданні адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Основні наукові результати дисертаційної роботи опубліковано у п'яти наукових публікаціях, чотири з яких опубліковані у наукових фахових виданнях України, одна – опублікована у міжнародному виданні, а також у семи тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Здійснення аналізу дисертаційного дослідження та наукових публікацій дає підстави стверджувати про факт обґрунтованих результатів дисертації в галузі адміністративного права, як для теоретичного так і практичного застосування в межах виконаних дисертантом завдань, а також про те, що дослідження А.А. Чепіжко здійснено на високому науковому рівні, а наукові публікації висвітлюють положення всіх розділів дисертаційної роботи.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. За своїм характером дисертаційне дослідження є одним із перших у вітчизняній науці, що носить комплексний характер. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку результатів та висновків, що були отриманні вперше та мають високий ступінь новизни.

Зокрема дисертанткою було запропоновано та сформульовано авторське визначення поняття «адміністративна послуга», теоретично обґрунтовано напрями подальшого наукового удосконалення у даному напрямі. У роботі містяться й інші положення, висновки та рекомендації як теоретичного характеру так і, пов'язанні з ними рекомендації щодо практичного

застосування у наданні адміністративних послуг МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, що свідчить про цілісність, завершеність та значущість новизни отриманих результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у вітчизняній правовій науці комплексним дослідженням, яке присвячене дослідженню сутності та особливостям надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Автором уперше: через обраний напрямок досліджуваної проблеми визначено необхідність опрацювання робіт, присвячених питанням розвитку науки у сфері дозвільної системи, застосування умов та відповідного процесу при ліцензуванні об'єктів дозвільної системи України. Безумовною перевагою роботи є також вивчення великого обсягу емпіричного матеріалу - сучасної судової практики скасуванням ліцензій на об'єкти дозвільної системи; а також, запропоновано спільні заходи взаємодії діяльності структур правоохоронного блоку щодо діяльності об'єктів ліцензування, а саме Національна поліція, Державне бюро розслідувань та Збройні сили України. Кожна із яких має свої повноваження, однак враховуючи підвідомчість справ, які досить часто переплітаються в їх діяльності, наведено важливість у взаємодії даних підрозділів у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Удосконалено: а) нормативно-правове забезпечення реалізації сервісної діяльності в дозвільній системі в Україні через пропозиції до чинного законодавства, шляхом внесення доповнень до статті 192 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Порушення громадянами строків реєстрації (перереєстрації) нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і правил взяття її на облік» наступного змісту: «окрім випадків неможливості прибуття до уповноваженого органу Міністерства внутрішніх справ України у разі перебування на деокупованій території або перебування особи із-за безпекового середовища за межами кордонів України»; б) нормативно-правове забезпечення реалізації сервісної діяльності в дозвільній системі в Україні через пропозиції до чинного законодавства,

шляхом внесення доповнень до законів України «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про дозвільну систему у сфері ліцензування господарської діяльності».

Наукова і практична цінність дисертації.

Автором проаналізовано та використано у дисертаційному дослідженні вагомі, ґрунтовні дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених науковців, в яких досліджувалося застосування електронних доказів та методологічні засади у сфері забезпечення та реалізації електронних доказів у судах різних інстанцій.

Обґрунтованість отриманих автором результатів дисертації також підтверджується використанням, обраних з урахуванням мети та завдань, об'єкта і предмета дослідження, сукупністю загальнонаукових та спеціальних методів дослідження.

Переходячи до оцінки основних положень і висновків дисертації, варто зазначити, що в роботі порушені нерозроблені раніше наукові та практичні задачі, розв'язання яких дозволило одержати цікаві результати і виробити ряд пропозицій.

Логічним є те, що автор розпочинає дослідження з визначення поняття та надає класифікацію адміністративних послуг, що надаються у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи (с.27-38).

Сформульоване дисертантом визначення поняття адміністративної послуги, де результатом здійснення владних повноважень органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування та іншими уповноваженими суб'єктами є надання послуг за ініціативи фізичної або юридичної особи, спрямованих на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків відповідно до законодавства (с.35) заслуговує на схвальну оцінку.

Позитивним в роботі є те, що дисертантом розкрито систему нормативно правових актів, які регулюють суспільні відносини, пов'язані з наданням сервісних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи,

нормативно-правове та організаційне забезпечення діяльності МВС України у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, способи надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів в дозвільній системі МВС України (с. 42-47).

Проведення детальної характеристики структурних елементів суспільних відносин, пов'язаних з наданням адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів в дозвільній системі МВС України, дозволила визначити процедуру надання адміністративних послуг органами ліцензування у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України: поняття, ознаки та стадії (с. 47-62).

Здійсненна детальна характеристика уповноважених органів з питань надання адміністративних послуг у ліцензуванні об'єктів дозвільної системи (с. 70-102), що дозволило здобувачеві сформулювати ряд висновків щодо необхідності удосконалення надання адміністративних сервісних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України. Зокрема особливу увагу дисертант приділив визначенню ролі оскарження в судовому порядку за допомогою рішень суду різних інстанцій, результатів надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України (с. 85-96).

Здійснена детальна характеристика адміністративних послуг у сфері дозвільної системи, що надаються через Урядовий портал «Дія» (с. 96-102).

Дисертантом не лише виділено основні прогалини у правовому забезпеченні надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України, а і здійснено спробу їх подолання. Зокрема сформульовано пропозиції щодо доцільності внесення змін до чинного законодавства України.

Не менш важливими для удосконалення функціонування інституту надання електронних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України є й інші висновки, пропозиції та рекомендації, що містяться у дисертації.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Про високий рівень виконання поставленого завдання та оволодіння здобувачем методологією наукового дослідження також свідчить використання при виконанні поставлених завдань загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Зокрема під час дослідження були використані такі методи наукового пізнання: діалектичний метод, соціологічний метод, метод аналізу та синтезу, порівняльно-правовий метод, статистичний метод, догматичний метод, історико-правовий метод, метод класифікації, функціональний метод, метод групування.

З урахуванням зазначеного, поставлені автором задля досягнення мети дисертації, завдання виконані на високому методологічному рівні, що слугує підтвердженням оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційне дослідження А.А. Чепіжко на тему «Адміністративні послуги МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи» має чітку структуру, визначену вимогами, що викладені в положеннях МОН та, зокрема, у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях.

Основні положення роботи знайшли відображення у 5 наукових статтях, опублікованих у виданнях, що визнані як фахові з юридичних дисциплін, у тому числі в одному зарубіжному науковому виданні, а також у шести тезах доповідей на науково-практичних заходах.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Разом з тим, визнаючи загалом високий теоретичний рівень дисертації А.А. Чепіжко, її значне практичне значення, варто зазначити, що це не виключає можливості

критично підійти до окремих позицій, висловлених у роботі, зупинитися на деяких конкретних зауваженнях і побажаннях.

1. Зважаючи на актуальність і практичне значення дисертаційного дослідження, авторіві варто було розробити методичні рекомендації щодо удосконалення надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України, що додало б дослідженню ваги з точки зору задоволення потреб практичної діяльності суб'єктів дозвільної системи.

2. При визначенні організаційних напрямів удосконалення надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи МВС України поза увагою дисертанта залишились питання запобігання проявам корупції у зазначеній сфері. Було б показово дослідити види корупційних проявів у цій сфері та запропонувати шляхи їх подолання.

3. При вивченні поняття та класифікації адміністративних послуг, що надаються органами МВС України у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи (підрозділ 1.1. «Поняття та класифікація адміністративних послуг, що надаються у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи»), доцільно було б розглянути в межах роботи поняття, сутність та особливості поліцейської послуги, а не лише як складової правової категорії «адміністративна послуга».

4. В підрозділі 2.3. «Процедура і порядок надання адміністративних послуг у сфері дозвільної діяльності в Україні в сучасних умовах» при вивченні надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи в Україні при теперішніх умовах дії правового режиму воєнного стану дисертантом доцільно було б вивчити взаємодію органів МВС у сфері надання адміністративних послуг дозвільного характеру та органів Збройних сил України, адже вони перші хто перебувають на деокупованих територіях і перші, хто зіткаються з даними питаннями зберігання чи застосування різних видів зброї.

В той же час наявність дискусійних положень характеризує насамперед

складність і актуальність дослідженої теми та власний підхід дисертанта до її розгляду. В дослідженні авторіві вдалося досягти його мети. Положення і висновки дисертації мають теоретичне і практичне значення для удосконалення функціонування інституту надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, а також для науково-дослідної і правотворчої діяльності та у навчальному процесі.

ВИСНОВОК.

Вищенаведене дає підстави стверджувати, що дисертаційна робота Чепіжко Анастасії Анатоліївни «Адміністративні послуги МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи» є завершеним, самостійним, актуальним дослідженням, результати якого мають обґрунтовану наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення.

Викладені в дисертації рекомендації та конкретні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України є теоретично обґрунтованими та аргументованими.

Висновки та рекомендації, отримані під час дослідження, мають важливе практичне й теоретичне значення для адміністративного процесу в цілому.

Основні положення дисертації з належним ступенем повноти були відображені у наукових статтях, підготовлених та опублікованих автором дисертації, кількість і якість яких відповідає вимогам щодо публікацій, зарахованих за темою дисертації.

Винесені на захист наукові положення та рекомендації в сукупності вирішують важливу науково-прикладну проблему – обґрунтування науково-методичних підходів та практичних рекомендацій щодо адміністративних послуг у сфері ліцензуванню об'єктів дозвільної системи. За оформленням, обсягом, науковою новизною отриманих результатів та їх достовірністю дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради

закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р., а її автор, Чепіжко Анастасія Анатоліївна, заслуговує на присудження наукового ступня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Офіційний опонент:

Професор кафедри публічного та приватного права ННІ права та міжнародно-правових відносин, Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор

Євген ЛЕГЕЗА

Завждию підпис Є. Лєгеца
Власний секретар

Тетяна Брус